

Resultaterne fra undersøgelsen tyder kraftigt på, at markedet for mineraler ikke er drevet af behov hos kvæget. Der er andre interesser i spil. Foto: Colourbox

STØTTET AF
mælkeafgiftsfonden

Forsøg viser ingen merværdi ved gårdblandinger

Dyrere mineralblandinger tilpasset den enkelte besætning bliver anbefalet som erstatning for typeblandinger. Men anbefalingerne kommer ofte fra producenten selv, og i forsøg udført af Seges ses foreløbigt ingen gavnlige effekt af gårdblandinger sammenlignet med typeblandinger – snarere tværtimod.

Af Anya Engelbrecht

Har køerne egentlig brug for de ekstra mineraler og næringsstoffer fra gårdblandingerne, eller bliver behovet fint dækket ind af typeblandinger? Det er det brændende spørgsmål i en længerevarende undersøgelse, som Seges lige nu udfører i tolv danske malkekvægsbesætninger.

- Det har længe stukket i øjnene, at der er store forskelle på de omkostninger, mælkeproducenter har på mineraler, og at vi samtidig har haft svært ved at få øje på hvilke fordele, landmanden får for de ekstra omkostninger. Det undersøger vi nu rent biologisk i dette storskala-overkrydsningsforsøg, fortæller chefkonsulent i Seges Husdyr Innovation, Niels Bastian Kristensen, der er en af forskerne bag forsøget.

I over et år er 12 besætninger blevet fulgt under afprøvning af forskellige strategier med gårdblandinger og typeblandinger. I 10

af besætningerne er der udført overkrydsningsforsøg, og de sidste to besætninger er økologiske med egen strategi, hvor der ikke er givet noget mineraltilskud. Gennem mælkeprøver, urinprøver samt leverprøver er besætningernes forsyningsgrad af magnesium og mikromineraler overvåget nøje.

- Det kræver rigtig mange køer i meget lang tid at vurdere alle parametre i forhold til mineraltilskud, så forsøget giver ikke svar på alt. Men vi kan for eksempel undersøge, om koens indhold af zink er højere, hvis vi har brugt ekstra zink eller zink, der er formuleret på en anden måde i forhold til standardtildelingen. Det kan vi ligeledes for kobber, magnesium og de andre mikromineraler, siger Niels Bastian Kristensen.

Køerne får, hvad de behøver

Undersøgelsen har foreløbig vist, at der var mangel på selen i de to bedrifter, der ikke fik nogen posemineraler overhovedet. Derudover

var der ingen mangler. Det skyldes primært, at det er økologiske bedrifter og at foderet derfor er meget græsbaseeret.

- Vi ved fra tidligere forsøg at med et meget grøntbaseeret foder, som økologer har, får kvæget typisk det, de skal have, bortset fra selen. Men det er også vigtigt, at køerne får selen, for i værste fald kan selenmangel have konsekvenser for immunforsvar og bekæmpelse af frie radikaler, siger Niels Bastian Kristensen.

Hvad der er endnu mere interessant, er resultaterne af de besætninger, der har fået typemineraler og forskellige gårdblandinger.

- Et af argumenterne, der ofte bliver brugt til at sælge gårdblandinger, er, at køerne ikke får nok mineraler i typeblandingerne. Men vi kan ikke finde kvæg, der er underforsynede, uanset om de har fået gårdblandinger eller typeblandinger. Resultaterne fra undersøgelsen tyder kraftigt på, at markedet for mineraler ikke er drevet af behov hos kvæget. Der er andre interesser i spil, siger chefkonsulenten fra Seges.

Risiko for forgiftning

Faktisk lå køerne nærmere den ønskede norm for mineraler, når de havde fået typeblandinger frem for gårdblandinger. I nogle af tilfældene med gårdblandinger var mineralværdierne ovenikøbet blevet så høje, at det begynder at blive bekymrende.

- Nogle af de mineraler, der bliver tildelt, er jo voldsomt giftige, for eksempel selen og kobber. Der skal være selen og kobber i foderet, men der er en stor risiko for at forgifte koen, hvis der bliver givet for meget. Så argumentet med, at man altid bare skal give mere, holder altså ikke. Man skal passe på, siger chefkonsulenten.

Svært at kontrollere selv

Ifølge Niels Bastian Kristensen er det nærmest umuligt for landmanden selv at kontrollere, hvad hans kvæg har brug for at få tildelt, hvis det skal gøres biologisk og økonomisk optimalt.

- Den biologi, man arbejder med at optimere på, er uhyggelig kompleks. Det er ikke kun et spørgsmål om koncentration, men også om hvordan formuleringerne af mineralerne påvirker koen. Derfor bliver beslutningen om mineraltildelingen ofte taget ud fra hvem landmanden har tillid til, siger Niels Bastian Kristensen og fortsætter:

- Landmanden kan selvfølgelig tage prøver af sin ensilage og se indholdet af magnesium, mangan, kobber osv. Men hans ensilage er jo dyrket under stort set de samme forhold som i resten af landet, så der vil være forholdsvist lidt variation i forhold til det tildelingsniveau, man ender med, når man tildeler sin mineralblanding.

Rådgiveren sælger også produktet

Netop denne uigennemskuelighed i køernes egentlige behov for mineraler ser Niels Bastian Kristensen som en medvirkende faktor til succes i markedet for gårdmineraler.

- Gårdblandinger markedsføres i stor stil til mælkeproducenterne, og det skal understreges, at de ikke behøver indeholde en masse dyre ingredienser. Det kan også bare være, at i stedet for at give kridt fra én pose og mineraler fra en anden pose, så kommer det fra samme pose. Men det kan også være alle mulige komplicerede formuleringer og tilsætninger, forklarer Niels Bastian Kristensen.

Ifølge chefkonsulenten bliver det dog problematisk, når den råd-

I dag er der intet, der indikerer, at normerne ikke viser en fornuftig måde at betragte sin mineralforsyning på, lyder det fra Niels Bastian Kristensen. Foto: Colourbox.

giver, som anbefaler gårdblandingerne, også selv sælger dem. Og i dag er det normen, at man modtager gratis rådgivning fra de firmaer, der sælger blandingerne.

- Der kan være et sammenfald af interesser, som man skal bemærke sig. Ofte bliver der tilsat lidt mere og lidt mere til mineralblandingen hen ad vejen, og det er sjældent, at der kommer noget

ud igen, så prisen stiger bare stille og roligt. Man kan undre sig over, at hvis der er et stort fysiologisk behov for de ekstra mineraler, at der så ikke findes uvildige rådgivere, der rådgiver om netop dette, siger Niels Bastian Kristensen.

Normen må godt udfordres

Selvom intet i forsøget tyder på, at typeblandinger ikke dækker kvægets behov, er Niels Bastian Kristensen ikke afvisende overfor, at der kan findes bedre løsninger. Det er bare vigtigt at være kritisk,

ikke mindst for at undgå forgiftning af kvæget.

- Typeblandingerne er baseret på et normsæt, der fortæller, hvad der skal til for at forsyne vores køer. Hvis vi lærer noget nyt og bliver klogere, og det vil vi selvfølgelig gerne, skal de normer udfordres. Men i dag er der intet, der indikerer, at normerne ikke viser en fornuftig måde at betragte sin mineralforsyning på, lyder det fra Niels Bastian Kristensen.

Hans anbefaling til mælkeproducenten er at spørge sin uvildige fodringsrådgiver til råds og kræve, at han blander sig i snakken med rådgiveren fra producenten af gårdblandingerne.

- Ellers kan det ende med, at man køber til højre og venstre, fordi sælgeren argumenterer for det, og fordi man vil være på den sikre side. Men vores undersøgelser viser foreløbigt, at det ingen gavnlig effekt har at give mere end typeblandingerne, understreger Niels Bastian Kristensen og tilføjer:

- Med den viden er det for dumt at bruge en masse penge på noget, der måske kun har en psykologisk effekt på landmanden, men ingen effekt har på hans køer. Det har vi ikke en indtjening, der berettiger til i dansk kvægbrug.

Man kan undre sig over, at hvis der er et stort fysiologisk behov for de ekstra mineraler, at der så ikke findes uvildige rådgivere, der rådgiver om netop dette.

Niels Bastian Kristensen

Bovi

TIL FREMTIDENS MÆLKEPRODUCENT

**First mover
vaccinerer alle dyr**

**Bag om den nye
Dent-majs fra Corteva**

**Gårdblandinger er
uden gavnlig effekt**

**To der bruger
knolden**

BOVI NOVEMBER 2020
www.bovi.dk

lighederne for at optage et nyt lån senere hen, hvis der skulle opstå et behov for det.

Alternativt kan du overveje, om det er muligt at etablere en modkonto til gælden, som rentemæssigt behandles som gældskontoen. Det vil være en klar fordel, da du får en lavere nettorenteudgift, mens du samtidigt sikrer, at du har overskudslikviditet til rådighed. Det er en løsning, vi har set i praksis, og vi anbefaler, at du taler med din bank om det.

Som nævnt tidligere, har du også mulighed for at bruge din overskudslikviditet til at investere i aktiver, som skal anvendes i din virksomhed.

Vi oplever til tider, at nye investeringer bliver begrundet i, at man har en restskat, man gerne vil have gjort mindre. Ved investering i virksomhedsaktiver vil du som ejer få yderligere skattemæssige afskrivninger, som nedbringer virksomhedens skattepligtige resultat.

Vores opfordring er dog, at nye investeringer bliver foretaget som

følge af den bagvedliggende sunde driftsøkonomi og klare investeringskalkule.

Placering af overskudslikviditet afhænger konkret af det behov, du har for efterfølgende at kunne realisere likviditeten og/eller din risikoprofil. Såvel mulighederne som faldgruberne er mange, og derfor bør du tage din rådgiver med på råd, inden du investerer.

Men er du en person, som inderst inde har det bedst med at have pengene stående på kontoen i banken, så fortvivl ej. Der er også lyspunkter ved denne løsning.

Godt nok er det irriterende at skulle betale den negative rente på indlån, men ligesom med alle andre renter er der fradrag. Hertil kommer, at inflationen er meget lav i disse år, så selvom det koster en smule at have banken til at passe på pengene, så mister de kun ganske lidt værdi i disse år.

Derfor kan det i sidste ende vise sig, som den mest driftssikre løsning, hvor man kender omkostningen og slipper for bekymringen om aktiekurser og risiko for reduceret kreditmulighed.

Leverandørregister:

M-Skrab MK 2
NY MODEL
Billig driftssikker
Velegnet
til sand

Mørch Teknik 87 86 48 00

**Nye og brugte
siloeer og tanke**

TUNETANKEN

Tlf. 7697 3000

ALT INDENFOR VENTILATION OG INVENTAR TIL KVÆGSTALDE.
Med Cowtex skummadras får dine køer en fantastisk liggekomfort.

- Fås i forskellige tykkelser alt efter behov.
- Med fald mod sengebåsens bagkant.

TROMBORG
Staldudstyr og inventar

LANGGADE 7 - 6800 VARDE - 29 13 58 50

J. Rask Agro
KVÆGRÅDGIVNING
med udgangspunkt i de basale værdier,
omkring mælkeproduktion
og kødproduktion.

Jesper Rask Pedersen
Kirkevej 3, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 24 79 99 09 • jr@jraskagro.dk • www.jraskagro.com

Bovi

LEVERANDØR ANNONCER
fra kun kr. 795,- pr. måned

Ring i dag på telefon: 7620 7970

bovi.dk

Bovi nr. 11 | November 2020 | årgang 34
FBG Medier A/S
Birk Centerpark 36 | 7400 Herning
T: 9626 5299
bovi@fbg.dk
bovi.dk

Årsabonnement
Kr. 895,- + moms.
kan bestilles på tlf. 9626 5299

Ansvarshavende udgiver
Jørgen Lindhard

Redaktion
Rasmus Dalsgaard, redaktør

Annoncer
Salgschef, Asger Andersen

Annoncemateriale
annoncer@fbg.dk

Eftertryk
Er ikke tilladt uden
redaktionens tilladelse

Forsidefoto
Foto: Lene Tingleff

Layout
FBG Medier A/S

Repro
AdEvo

Tryk
Typographic A/S

ISSN-0906-009X
Bovi nr. 12 udkommer 18. december 2020